

ELIZABETH GEORGE

In de ban van bedrog

EEN INSPECTOR LYNLEY-MYSTERIE

Over het boek

Op een ochtend doet een wandelaar aan de kust van Essex een macabere ontdekking. In een bunker treft hij het ontzielde, zwaar verminkte lichaam aan van een man. Het slachtoffer blijkt Haytham Querashi te zijn, die op het punt stond te trouwen met de dochter van de belangrijkste man binnen de Pakistaanse gemeenschap. De Pakistanen zijn ervan overtuigd dat Haytham is vermoord en verwijten de politie laksheid en terughoudendheid bij het onderzoek.

Geïntrigeerd door de complexiteit van de situatie besluit brigadier Barbara Havers haar welverdiende vakantie te onderbreken. Ze biedt haar medewerking aan, niet in de laatste plaats omdat het onderzoek wordt geleid door Emily Barlow, de door haar zo bewonderde inspecteur. De samenwerking van de twee doortastende vrouwen lijkt zijn vruchten af te werpen, totdat Barbara tot de ontdekking komt dat er toch maar één persoon is die je echt kunt vertrouwen: jezelf...

Over de auteur

George begon op haar zevende al met schrijven. Na haar studie Engels en een master in psychologie werkte ze als docent Engels en als remedial teacher. Haar eerste boek, *Totdat de dood ons scheidt*, verscheen in 1988. Vanaf dat moment wijdde ze zich volledig aan haar schrijverschap. Veel van haar boeken zijn door de BBC bewerkt tot tv-films of -series, die ook in Nederland en Vlaanderen zijn uitgezonden.

Van dezelfde auteur

Afrekening in bloed
Zand over Elena
De verdwenen Jozef
Waar rook is...
Klassemoord
Mij is de wrake
Totdat de dood ons scheidt
In handen van de vijand
In de ban van bedrog
Wie zonder zonde is...
Verrader van het verleden
Zijn laatste wil
In volmaakte stilte
Een onafwendbaar einde
In wankel evenwicht
Lichaam van de dood
Een duister vermoeden
Stormgevaar
Ik weet wat je denkt
Verloren onschuld
Schaduwkant
Dag des oordeels

Bezoek onze internetsite www.awbruna.nl voor informatie over onze boeken, volg [@AWBruna](https://twitter.com/AWBruna) op Twitter of bezoek onze Facebook-pagina: [Facebook.com/AWBrunaUitgevers](https://www.facebook.com/AWBrunaUitgevers).

Elizabeth George

In de ban van bedrog

A.W. Bruna Uitgevers

Oorspronkelijke titel

Deception on His Mind

© 1997 by Elizabeth George

All rights reserved.

Vertaling

Rie Neehus

Omslagbeeld

© Imageselect

Omslagontwerp

Mariska Cock

© 2012/2015 A.W. Bruna Uitgevers, Amsterdam

ISBN 978 90 449 7478 2

NUR 332

Behoudens of krachtens de in de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veeleelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voorzover het maken van reprografische veeleelvoudingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

*Waar is de man die de macht en de vaardigheid bezit
Om de stroom van de wil van een vrouw in te dammen?
Want als ze iets wil, wil ze het ook, dat staat vast.
En als ze het niet wil, wil ze het niet; dan is het afgelopen.*

Opschrift op de zuil die is opgericht op de heuvel in het
Dane John Field, Canterbury

Proloog

Voor Ian Armstrong was het leven zijn huidige neergaande lijn begonnen op het moment dat hij was ontslagen. Toen hem de baan werd aangeboden, had hij geweten dat het slechts om een tijdelijke aanstelling ging. De advertentie waarop hij had gereageerd, had niet anders vermeld en er was hem ook nooit een contract aangeboden.

Toen er twee jaren waren voorbijgegaan zonder enige dreiging van werkloosheid in het verschiet, was Ian echter zo onverstandig geweest om te hopen. Dat was niet zo'n goed idee geweest.

Ians op een na laatste pleegmoeder zou het nieuws over het verlies van zijn baan hebben begroet door op een zandkoekje te kauwen en te verklaren: 'Nou, je kunt de wind niet veranderen, toch, mijn jongen? Wanneer hij over koeienmest blaast, houdt een verstandig man zijn neus dicht.' Ze zou lauwe thee in een glas hebben geschonken, ze gebruikte nooit een theekopje, waarna ze die zou hebben opgeslorpt. Verder zou ze nog gezegd hebben: 'Je moet op het paard rijden dat een zadel draagt, jongen,' en vervolgens zou ze weer in haar nieuwste exemplaar van *Hello* zijn gedoken, de foto's bewonderend van de welverzorgde societyfiguren die hun goede leven leidden in chique Londense appartementen en op hun landgoederen.

Dat zou haar manier zijn geweest om Ian te zeggen dat hij zijn lot moest accepteren, haar onomwonden boodschap dat het goede leven niet was weggelegd voor iemand van zijn soort. Maar Ian had nooit ambities gehad voor het goede leven. Het enige wat hij ooit had gewild, was goedgekeurd en geaccepteerd te worden en die beide zaken streefde hij na met de hartstocht van een niet-geadopteerd en niet te adopteren kind. Wat hij wilde, was heel eenvoudig: een vrouw, een gezin en de zekerheid dat hij een toekomst had die iets meer in petto had dan zijn trieste verleden.

Ooit hadden die doelstellingen mogelijk geleken. Hij was goed geweest in zijn werk. Elke dag was hij vroeg begonnen. Hij had overuren gemaakt zonder er extra voor betaald te worden. Hij had de namen van al zijn collega's geleerd. Hij was zelfs zo ver gegaan om de namen van hun vrouwen en kinderen te onthouden,

wat geen geringe prestatie was. Als dank voor al zijn inspanningen hadden ze op de zaak een afscheidsfeestje voor hem georganiseerd, waarop kant-en-klare punch uit flessen was geschonken en waarop hij een doos goedkope zakdoeken had gekregen.

Ian had geprobeerd om het onvermijdelijke uit te stellen, zelfs om het te voorkomen. Hij had gewezen op alles wat hij had gedaan, op de lange dagen die hij had gemaakt en op de opofferingen die hij zich had getroost door geen andere baan te zoeken terwijl hij toch niet meer had dan een tijdelijke aanstelling. Hij had naar een compromis gezocht door aan te bieden om voor een lager salaris te werken en uiteindelijk had hij gesmeekt om niet te worden ontslagen.

De vernedering om voor zijn chef te moeten kruipen betekende niets voor Ian, als hij door kruiperig te zijn zijn baan maar kon houden. De baan betekende dat hij de hypotheek van zijn nieuwe huis kon blijven betalen. Wanneer dat eenmaal was geregeld, konden hij en Anita doorgaan met hun pogingen een broertje of een zusje voor Mikey te verwekken en hoefde Ian zijn vrouw niet uit werken te sturen. Nog belangrijker was dat hij dan niet de minachting in Anita's ogen hoefde te lezen wanneer hij haar moest vertellen dat hij voor de zoveelste keer zijn baan was kwijtgeraakt.

'Het is die beroerde economische teruggang, schat,' had hij tegen haar gezegd. 'Het gaat maar door. Onze ouders hadden de Tweede Wereldoorlog als handicap en wij de recessie.'

Haar ogen hadden minachtend gezegd: hou maar op met je filosoferen. Je hebt je ouders niet eens gekend, Ian Armstrong. Wat ze in werkelijkheid zei, met misplaatste en daardoor dreigende vriendelijkheid, was: 'Dus ik zal weer terug moeten naar de bibliotheek. Hoewel ik nauwelijks begrijp wat dat uitmaakt, want ik zal toch iemand moeten betalen om op Mikey te passen wanneer ik niet thuis ben. Of was jij van plan om zelf voor hem te zorgen, in plaats van werk te zoeken?' Haar lippen waren strakgetrokken van onoprechtheid en ze had hem een broos glimlachje geschonken.

'Daar had ik nog niet over nagedacht.'

'Dat is het probleem met jou, Ian. Je denkt nooit na. Je maakt nooit plannen. We schuiven van probleem naar crisis naar de rand van de afgrond. We hebben een nieuw huis dat we niet kunnen betalen en een baby die we te eten moeten geven en jij denkt nog steeds niet na. Als je van tevoren plannen had ge-

maakt, als je je baan veilig had gesteld, als je anderhalf jaar geleden had bedreigd om weg te gaan, toen het bedrijf gereorganiseerd moest worden en jij de enige was in Essex die het voor ze kon doen.'

'Dat is niet helemaal waar, Anita.'

'Zie je nu wel?'

'Wat?'

'Je bent veel te bescheiden. Je laat je niet van je beste kant zien. Als je dat wel had gedaan, zou je nu een arbeidscontract hebben. Als je voor één keer in je leven vooruit had gedacht, had je om een contract gevraagd op het moment dat ze je het hardst nodig hadden.'

Het had geen zin om zakelijke aangelegenheden uit te leggen wanneer ze van streek was. En Ian kon het zijn vrouw werkelijk niet kwalijk nemen dat ze van streek was. Ze waren nu zes jaar getrouwd en in die tijd had hij drie keer zijn baan verloren. Ze had haar steentje bijgedragen tijdens zijn eerste twee periodes van werkloosheid, maar toen woonden ze nog in bij haar ouders en hadden ze niet de financiële zorgen die hen nu boven het hoofd hingen. Als alles toch maar anders was gelopen, dacht Ian. Als hij zijn baan maar had kunnen houden. Maar blijven hangen in de schemerwereld van 'als' bood geen oplossing voor hun problemen.

Dus was Anita weer gaan werken. Ze had een onbeduidend, slechtbetaald baantje in de openbare bibliotheek, waar ze boeken op hun plaats terugzette en gepensioneerde bezoekers hielp bij het zoeken naar tijdschriften. Ian begon opnieuw aan het verderende karwei om werk te zoeken in een deel van het land waar de recessie al geruime tijd geleden had toegeslagen.

Elke ochtend kleepte hij zich met zorg, en hij zorgde ervoor eerder de deur uit te gaan dan zijn vrouw. Hij was naar het noorden gereden tot Ipswich, en naar het westen tot Colchester. In zuidelijke richting had hij Clacton bezocht en zich zelfs in Southend-on-Sea gewaagd. Hij had zijn uiterste best gedaan, maar tot dusver had hij niets bereikt. 's Avonds werd hij geconfronteerd met Anita's zwijgende, groeiende minachting. In de weekends probeerde hij daaraan te ontsnappen.

Zaterdags en zondags ging hij altijd wandelen. De afgelopen paar weken had hij het hele schiereiland Tendring door en door leren kennen. Zijn lievelingsuitstapje voerde hem niet al te ver buiten de stad, waar hij rechtsaf sloeg langs Brick Barn Farm en

vervolgens de onverharde weg nam dwars over de Wade. Hij liet de auto aan het eind van het pad staan en wanneer het laagwater was, trok hij zijn laarzen aan en sopte via de modderige, verhoogde weg naar de zandplaat die Horsey Island werd genoemd. Daar keek hij naar de watervogels en wroette hij in het zand naar schelpen. De natuur schonk hem de rust die hem door het overige leven werd onthouden. En in de vroege ochtenden trof hij die natuur op haar mooist aan.

Deze speciale zaterdagochtend was het hoogtij, dus Ian Armstrong besloot naar de Nez te wandelen. De Nez was een indrukwekkende kaap, die dichtbegroeid was met gaspeldoorns. De rots rees vijftig meter boven de Noordzee uit en scheidde die van het schorregebied, de Saltings. Evenals de stadjes langs de kust voerde de Nez strijd tegen de zee. In tegenstelling tot deze stadjes had de kaap echter geen rij golfbrekers om hem te beschermen en geen laag beton die was gestort over de ongeschikte combinatie van klei, kiezel en zand, die de rotsen liet afbrokkelen zodat de brokken beneden op het strand terechtwamen.

Ian besloot dat hij zijn tocht zou beginnen aan de zuidoostelijke kant van de kaap, om vervolgens om de top heen te lopen en aan de westkant naar beneden te gaan, waar waadvogels als tureluurs en groenpootruiters nestelden, hun voedsel zoekend in de ondiepe poeltjes. Zwerig wuifde hij ten afscheid naar Anita, die zijn groet onverschillig beantwoordde, waarna hij de kronkelige straten van de woonwijk uit reed. Het duurde slechts vijf minuten voor hij op de weg naar Balford-le-Nez was aangekomen. Nog eens vijf minuten later reed hij door Balfords High Street, waar in de Dairy Den Diner het ontbijt werd geserveerd en bij Kemps supermarkt de groenten buiten werden uitgesteld.

Nadat hij het centrum achter zich had gelaten, sloeg Ian rechtsaf om langs de waterkant te kunnen rijden. Hij kon nu al merken dat het weer een warme dag zou worden en hij draaide het raampje open om de weldadige, zilte lucht in te ademen. Genietend van de ochtend deed hij zijn best om de moeilijkheden die hem te wachten stonden, van zich af te zetten. Even slaagde hij erin iets te bereiken wat op gemoedsrust leek. De teleurstelling over zijn leven vervaagde en hij probeerde te doen alsof er niets aan de hand was.

In deze stemming nam Ian de bocht naar Nez Park Road. Het hokje van de man die de toegangsbewijzen verkocht was zo vroeg in de ochtend nog gesloten, er zat niemand die één vijfenzeven-

tig vroeg voor een wandeling over de rotsen. Daarom reed Ian over het hobbelige terrein in de richting van het hoog boven het water aangelegde parkeerterrein.

Toen zag hij de Nissan eenzaam in het vroege ochtendlicht staan, op enkele meters afstand van de paaltjes die de grens van het parkeerterrein aangaven. Ian hobbelde erop af, zo goed mogelijk proberend de kuilen te vermijden. Hij had zijn gedachten bij de wandeling, zodat hij er niet direct bij stilstond waarom die auto daar zo stond, tot het hem opviel dat een van de portieren openhing en dat de motorkap en het dak bedekt waren met dauwdruppels die nog niet waren verdampt in de hitte die op komst was.

Ian fronste zijn voorhoofd. Hij trommelde met zijn vingers op het stuur van de Morris, nadenkend over de onbehaaglijke combinatie van de top van een rots en een verlaten auto waarvan het linkerportier openstond. Hij besloot al bijna om te keren en naar huis te gaan, maar menselijke nieuwsgierigheid won het echter. Langzaam reed hij een eindje naar voren, om naast de Nissan stil te blijven staan.

Vrolijk riep hij uit zijn openstaande raampje: ‘Goedemorgen. Hebt u misschien hulp nodig?’ voor het geval er iemand op de achterbank lag te slapen. Toen zag hij dat het handschoenenkastje openstond en dat de inhoud ervan over de vloer van de auto verspreid lag.

Ian concludeerde snel dat iemand ergens naar op zoek was geweest. Hij stapte uit, waarna hij zich vooroverboog om beter in de Nissan te kunnen kijken.

Het moest een grondige zoekpartij zijn geweest. De voorstoelen waren stukgesneden en de achterbank was niet alleen opengesneden maar ook naar voren getrokken, alsof iemand had verwacht dat er iets achter verborgen lag. De zijpanelen van de portieren leken ruw te zijn losgetrokken en daarna even ruw weer op hun plaats te zijn gebracht. Het opbergvakje tussen de stoelen was een gapend gat en de bekleding van het dak hing er aan flarden bij.

Ian stelde zijn aanvankelijke veronderstelling onmiddellijk bij. Drugs, dacht hij. De havens Parkeston en Harwich waren niet ver hiervandaan. Vrachtwagens, personenauto’s en enorme scheepscontainers kwamen daar elke dag bij tientallen aan met de veerboten. Ze kwamen uit Zweden, Holland en Duitsland en de slimme smokkelaar die erin slaagde om langs de douane te

komen, zou zo verstandig zijn om naar een afgelegen plek te rijden, zoals de Nez, alvorens hij zijn handel overlaadde. Deze auto was verlaten, concludeerde Ian, omdat ze hem niet meer nodig hadden. Hij zou eerst gaan wandelen en daarna de politie bellen zodat die de wagen kon wegslepen.

Hij was kinderlijk blij met zijn conclusie. Lachend om zijn eerste reactie bij het zien van de auto haalde hij zijn laarzen uit de kofferbak van de Morris en terwijl hij zijn voeten erin wurmden, grinnikte hij bij de gedachte aan een wanhopige ziel die probeerde om op deze plek een einde aan zijn problemen te maken. Iedereen wist dat de rand van de Nez gevaarlijk afbrokkelde. Een mogelijke zelfmoordenaar die van dit punt af naar de vergetelheid wilde springen, zou hoogstwaarschijnlijk omlaaggliden nadat de rotsrichel onder zijn gewicht was ingestort, om beneden op het strand terecht te komen in een smerige hoop rulle aarde, kiezelzand en slib. Zeker, hij zou een been kunnen breken. Maar een eind aan zijn leven maken? Nauwelijks. Niemand stierf op de Nez.

Met een klap gooide Ian het kofferdeksel van de Morris dicht. Hij sloot de deur af en klopte op het dak van zijn auto. 'Goeie, ouwe makker,' zei hij toegenegen. 'Je wordt hartelijk bedankt.' Het feit dat de motor elke ochtend wilde starten was zo'n wonder, dat Ian, die van nature bijgelovig was, vond dat hij hem moest aanmoedigen.

Hij raapte vijf vellen papier op die op de grond naast de Nissan lagen en legde ze in het handschoenenkastje, waaruit ze ongetwijfeld afkomstig waren. Daarna deed hij het portier dicht, vanuit de gedachte dat het zinloos was slordig met je spullen om te springen. Ten slotte liep hij naar de oude, betonnen trap die naar het strand voerde.

Boven aan de trap bleef Ian staan. Zelfs op dit vroege tijdstip stond de hemel boven hem als een helderblauwe koepel zonder een enkele wolk, en de Noordzee lag erbij in zomerse rust. Ver weg, aan de horizon, lag een mistbank als een rol watten, de achtergrond vormend voor een vissersvaartuig, dat op ongeveer een kilometer uit de kust in de richting van Clacton tufte. Een zwerm meeuwen hing om de boot heen als vliegjes om een schaal fruit. Ter hoogte van de rotspunt zag Ian nog meer meeuwen boven de waterlijn. Ze kwamen uit het noorden zijn kant op vliegen, uit de richting van Harwich, waar Ian zelfs op deze afstand over Pennyhole Bay heen de kranen in de haven kon zien.

Ian beschouwde de vogels als een welkomstcomité, omdat ze hem als hun doelwit hadden uitgekozen. Ze naderden hem met zo'n onvoorzichtige vastberadenheid dat hij merkte dat hij onwillekeurig dacht aan het verhaal van Du Maurier, de film van Hitchcock en Tippi Hedrens vogelkwelling. Hij begon juist te overwegen of het niet verstandig zou zijn om haastig de aftocht te blazen, of om althans iets te doen om zijn hoofd te beschermen, toen de vogels een grote boog beschreven en neerdoken op een bouwsel dat op het strand stond. Dit was een bunker, een betonnen verdedigingswerk dat was overgebleven uit de Tweede Wereldoorlog, waarin Engelse troepen de wacht hadden gehouden om het land te kunnen verdedigen tegen een invasie door de nazi's. Het bouwwerk had ooit op de top van de Nez gestaan, maar omdat de tijd en de zee de rotswand hadden uitgehold, stond het nu op het zand beneden hem.

Ian zag dat andere vogels reeds met hun zwempoten een tapdans uitvoerden op het dak van de bunker. Via een zeshoekige opening in datzelfde dak, waar ooit een machinegeweer uit had gestoken, gingen nog meer vogels de bunker in en uit. Ze kakelden en krasten alsof ze met elkaar communiceerden en hun boodschap scheen langs telepathische weg te worden doorgegeven naar de vogels die verder uit de kust vlogen, want deze begonnen de vissersboot te verlaten om koers te zetten naar het land.

Hun doelbewuste vlucht bracht Ian een schouwspel in herinnering dat hij als kind op het strand van Dover had gadeslagen. Een grote, blaffende bruut van een hond was de zee ingelokt door een zwerm soortgelijke vogels. De hond had speels geprobeerd om ze vanuit het water te vangen, maar ze waren dodelijk ernstig geweest en ze waren steeds verder boven zee gaan cirkelen tot het arme dier zo'n vierhonderd meter uit de kust was geraakt. Roepen noch vloeken had de hond kunnen terugbrengen. En niemand had de vogels kunnen tegenhouden. Wanneer hij niet zelf had gezien hoe de vogels speelden met de afnemende kracht van de hond, door vlak boven hem maar juist buiten zijn bereik te blijven rondvliegen, krijsend naar hem duikend om vervolgens weer weg te schieten, zou Ian het nooit voor mogelijk hebben gehouden dat vogels moordlustige schepsels waren. Maar die dag had hij het gezien en sindsdien geloofde hij het. Daarom bleef hij ook altijd op een eerbiedige afstand van de meeuwen. Nu moest hij echter weer aan die arme hond denken. Het was duidelijk dat de meeuwen met iets speelden en wat dat ongeluk-

kige iets ook mocht zijn, het bevond zich in de oude bunker. Actie was geboden.

Ian daalde de trap af, onder het roepen van: 'Hé daar, hallo!' terwijl hij met zijn armen zwaaide. Dit hielp weinig om de meeuwen af te leiden die op het met vogelmest bedekte betonnen dak dreigend met hun vleugels klapperden. Ian liet zich daardoor echter niet weerhouden. Lang geleden waren de meeuwen in Dover de hond die hen achternazat te slim af geweest, maar deze meeuwen in Balford zouden het niet winnen van Ian Armstrong. Hij draafde hun kant uit. De bunker stond ongeveer vijfentwintig meter bij de voet van de trap vandaan en hij kon op die afstand een redelijke snelheid ontwikkelen. Met zwaaiende armen rende hij schreeuwend op de vogels af en tot zijn genoegen zag hij dat zijn pogingen tot intimidatie vrucht afwierpen. De meeuwen kozen het luchtruim, Ian alleen latend met de bunker en wat het dan ook was dat ze daarbinnen hadden lastiggevallen.

De ingang was een kruipgat op minder dan een meter boven het zand, de perfecte hoogte voor een kleine zeehond om naar binnen te kruipen, op zoek naar onderdak. En een zeehond was wat Ian verwachtte te vinden, toen hij gebukt door de kleine tunnel kroop, om uit te komen in het schemerige binnenste van de bunker.

Voorzichtig ging hij rechtop staan. Zijn hoofd schuurde langs het vochtige plafond. Een doordringende geur van zeewier en stervende schaaldieren leek van de grond op te stijgen en uit de muren te sijpelen. Deze waren zwaar bekrast met graffiti, die op het eerste gezicht alleen maar over seks leek te gaan.

Door de schietgaten drong wat licht binnen, waardoor Ian kon zien dat de bunker, die hij tot op dit moment, ondanks zijn vele tochten naar de Nez, nooit had onderzocht, feitelijk uit twee concentrische bouwsels bestond, zoiets als een donut. Een opening in de binnenste muur diende als toegang tot het middelste gedeelte. Dit had de meeuwen aangetrokken en omdat hij niets bijzonders zag op de met afval bedekte vloer, bewoog Ian zich in de richting van die opening, onder het roepen van: 'Hallo? Is daar iemand?' zonder erbij na te denken dat van een dier, gewond of anderszins, nauwelijks kon worden verwacht dat het antwoord gaf.

Het was er benauwd. Buiten werden de kreten van de vogels luider om vervolgens weer weg te sterven. Toen hij bij de opening kwam, kon Ian het geklapwiek van vleugels en het geschuifel van

zwempoten horen, toen de stoutmoedigste meeuwen opnieuw omlaagdoken. Dit mocht niet, dacht Ian grimmig. Tenslotte was hij een mens, meester van de planeet en koning van alles wat hij overzag. Het was ondenkbaar dat een zwerm baldadige vogels hem de baas zou worden.

Hij zei: 'Smeer 'm! Vooruit! Ga weg!' en hij dook snel het middelste gedeelte van de bunker in, dat in verbinding stond met de buitenlucht. Vogels schoten pijlsnel omhoog. Ians blik volgde hun vlucht. 'Dat is beter,' zei hij, de mouwen van zijn jasje tot aan zijn ellebogen opstropend, om datgene wat de meeuwen hadden gekweld, te hulp te snellen.

Het was geen zeehond en de meeuwen waren evenmin gereed met hun marteling. Dit zag hij op hetzelfde moment dat zijn maag omhoog werd gedrukt en zijn sluitspier trilde.

Een jongeman met dun haar zat rechtop met zijn rug tegen de oude, betonnen bodemplaat van het machinegeweer. Het feit dat hij dood was, werd gedemonstreerd door de twee overgebleven meeuwen die naar zijn ogen pikten.

Ian Armstrong deed een stap in de richting van het lichaam. Zijn eigen lichaam was ijskoud. Toen hij weer kon ademen en geloven wat hij zag, sprak hij slechts één woord. 'Godallemachtig!'

Wie ooit heeft beweerd dat april de wreedste maand is, is nog nooit in Londen geweest tijdens een zomerse hittegolf. Luchtvervuiling hulde de hemel in modieus bruin, op diesel rijdende vrachtwagens kleurden de gebouwen – en de binnenkanten van neuzen – gedekt zwart en boombladeren droegen de laatste mode in stof en gruis. Londen maakte, eind juni, de wreedste periode door. Om precies te zijn, het was een ware hel. Dit was Barbara Havers' gevoelloze evaluatie van de hoofdstad van haar land, toen ze erdoor reed, op weg naar huis in haar rammelende Mini.

Ze was een heel klein beetje, maar niettemin plezierig, aangeschoten. Niet genoeg om een gevaar te vormen voor zichzelf of voor andere weggebruikers, maar voldoende om de gebeurtenissen van de dag te beschouwen in een genietende stemming, opgewekt door dure, Franse champagne.

Ze was op weg naar huis, na een huwelijk. Het was niet dé sociale gebeurtenis van de laatste tien jaar geweest, zoals ze lange tijd had gedacht dat het huwelijk van een graaf met de vrouw die hij al zo lang liefhad, zou moeten zijn. Integendeel, het was een rustige gebeurtenis geweest in het dichtstbijzijnde bureau van de burgerlijke stand, in de buurt van de grafelijke woning in Belgravia. En in plaats van fraai uitgedoste personen met blauw bloed waren de gasten slechts de naaste vrienden van de graaf geweest, alsmede enkele van zijn collega's van New Scotland Yard. Barbara Havers behoorde tot de laatste groep. Zo nu en dan vond ze het prettig om te geloven dat ze ook tot de eerste behoorde.

Nu ze er nog eens over nadacht, beseftte Barbara dat ze van inspecteur Thomas Lynley juist zo'n rustige trouwerij als waar hij en lady Helen Clyde voor hadden gekozen, had kunnen verwachten. Zo lang ze hem kende, had hij geprobeerd de lord Asherton-kant van zijn leven te verdoezelen en het laatste wat hij op het gebied van huwelijken zou hebben gewild, was een pre-tentieuze ceremonie die werd bijgewoond door een menigte vermogende, chique figuren. Dus in plaats daarvan waren zestien beslist niet-chique gasten bijeengekomen om te zien hoe Lynley en Helen in het huwelijksbootje stapten, waarna ze met zijn al-

len naar La Tante Claire in Chelsea waren getogen waar ze zes soorten hors d'oeuvre, champagne, een lunch en nog meer champagne tot zich hadden genomen.

Nadat de heildronken waren uitgebracht en het echtpaar was nagewuifd aan het begin van een huwelijksreis waarvan ze de bestemming lachend hadden geweigerd te onthullen, was de rest van de groep uiteengevallen. Barbara was nog even op het als een braadpan zo hete trottoir van Royal Hospital Road blijven staan om een paar woorden te wisselen met de andere gasten, onder wie Lynleys getuige, de forensisch specialist Simon St. James. Volgens de aloude Engelse traditie spraken ze eerst over het weer. Afhankelijk van de tolerantiegraad van de spreker voor hitte, vocht, smog, rook, stof en fel licht werd de atmosfeer geweldig, afschuwelijk, zalig, verdomd vervelend, heerlijk, verrukkelijk, onverdraaglijk, hemels of gewoon waardeloos genoemd. Van de bruid werd gezegd dat ze beeldschoon was. De bruidegom was knap. Het eten was verrukkelijk. Daarna viel er een algemene pauze waarin het gezelschap twee verschillende tactieken volgde: een gesprek voeren dat uitsteeg boven gemeenplaatsen, of vriendschappelijk afscheid nemen.

Ieder ging zijns weegs en Barbara bleef achter met St. James en zijn vrouw Deborah. Beiden stonden lusteloos in de genadeloze zon. St. James depte zijn voorhoofd met een witte zakdoek en Deborah waaierde zich enthousiast koelte toe met een oud schouwburgprogramma dat ze uit haar ruimbemeten, strooien tas had opgediept.

‘Ga je met ons mee naar huis, Barbara?’ vroeg ze. ‘We blijven de rest van de dag in de tuin zitten en ik ben van plan om pa te vragen of hij de tuinslang op ons wil richten.’

‘Dat klinkt geweldig,’ zei Barbara, over haar nek wrijvend op de plek waar het zweet haar kraag had doordrenkt.

‘Goed.’

‘Maar ik kan niet. Om je de waarheid te zeggen, loop ik op mijn laatste benen.’

‘Dat is begrijpelijk,’ zei St. James. ‘Hoe lang is het nu geleden?’ Deborah voegde er snel aan toe: ‘Wat stom van me. Het spijt me, Barbara, ik was het totaal vergeten.’

Dat betwijfelde Barbara. De pleisters op haar neus en de blauwe plekken op haar gezicht – om nog niet eens te spreken van haar afgebroken voortand – maakten het onwaarschijnlijk dat aan iemand die haar zag het feit zou ontgaan dat ze nog maar kortge-

leden haar tijd had uitgediend in het ziekenhuis. Deborah was gewoon te beleefd om er de aandacht op te vestigen. 'Twee weken,' zei Barbara, in antwoord op St. James' vraag.

'Hoe gaat het met je long?'

'Die werkt weer.'

'En je ribben?'

'Alleen als ik lach.'

St. James glimlachte. 'Neem je een poosje vakantie?'

'Dat is me opgedragen, ja. Ik mag niet aan de slag tot de dokter het goedvindt.'

'Het spijt me zo voor je,' zei St. James. 'Je hebt echt pech gehad.'

'Ja. Och.' Barbara haalde haar schouders op. Terwijl ze voor het eerst de leiding had bij het onderzoek naar een moord, was ze tijdens haar werk gewond geraakt. Het was niet iets waarover ze wilde praten. Haar trots had een even gevoelige knauw opgelopen als haar lichaam.

'Wat ga je nu doen?' vroeg St. James.

'Ontloop de hitte,' raadde Deborah haar aan. 'Ga naar de heuvels. Ga naar de meren. Ga naar de zee. Ik wilde dat wij het konden doen.'

Barbara overwoog Deborahs suggesties terwijl ze door Sloane Street reed. De laatste order van inspecteur Lynley, bij de nabespreking van de zaak, was geweest dat ze vakantie moest nemen en die order had hij herhaald toen ze, na afloop van de huwelijksplechtigheid, even onder vier ogen met elkaar hadden gesproken.

'Ik meende wat ik zei, brigadier Havers,' had hij gezegd. 'Je hebt vakantie te goed en ik wil dat je die neemt. Is dat duidelijk?'

'Heel duidelijk, inspecteur.'

Niet duidelijk was wat ze zou moeten doen met de vrije tijd die haar was opgedrongen. Ze had het idee van een periode zonder werk begroet met de afschuw van een vrouw die haar privéleven, haar gewonde ziel en haar rauwe emoties op orde hield door er geen tijd aan te besteden. In het verleden had ze haar vakanties van de Yard gebruikt om zich bezig te houden met de achteruitgaande gezondheid van haar vader. Na zijn dood had ze haar vrije uren besteed aan de geestelijke aftakeling van haar moeder, aan het opknappen en aan de verkoop van haar ouderlijk huis en aan de verhuizing naar de plaats waar ze nu woonde. Alleen al de suggestie van eindeloze minuten die overgingen in uren die uitliepen in dagen die zich uitstrekten over een week,

misschien zelfs twee... Bij de gedachte eraan stond het zweet haar in de handen. De pijn kroop omhoog tot bij haar ellebogen. Elke vezel van haar korte, gedrongen lichaam begon te krijsen: paniekaanval.

Dus terwijl ze zich door het verkeer wurmde, met haar ogen knipperend tegen een roetdeeltje dat op de gloeiend hete wind het raampje binnenzweefde, voelde ze zich als een vrouw op de rand van een afgrond die dieper en dieper werd, om uiteindelijk in het niets te verdwijnen. Er stond een wegwijzer met de gevreesde woorden: vrije tijd. Wat moest ze doen? Waar kon ze naartoe? Hoe moest ze de eindeloze uren invullen? Romannetjes lezen? De enige drie ramen lappen die ze bezat? Leren strijken, bakken, naaien? Misschien wegsmelten van de hitte? Die verdomde hitte, die ellendige hitte, die vlamdende, gekmakende, smerige hitte, die...

Kop op, Barbara, zei ze bij zichzelf. Je bent veroordeeld tot een vakantie, niet tot eenzame opsluiting.

Aan het eind van Sloane Street wachtte ze geduldig tot ze Knightsbridge Road in kon draaien. In het ziekenhuis had ze dag na dag naar het nieuws op de tv gekeken, dus ze wist dat het uitzonderlijke weer een grotere stroom toeristen dan normaal naar Londen had gebracht. Maar nu zag ze hen in werkelijkheid. Horden winkelende mensen schuifelden, zwaaiend met flessen mineraalwater, over de trottoirs. Nog meer horden stroomden het Knightsbridgestation van de ondergrondse uit, om naar alle kanten uit te zwermen in de richting van de modieuze winkels. Vijf minuten later, toen Barbara er eindelijk in was geslaagd Park Lane op te draaien, zag ze er zelfs nog meer die, samen met haar landgenoten, hun lelieblanke huid blootstelden aan Apollo op de dorstige gazons van Hyde Park. Onder de verschroeiende zon sukkelden open dubbeldeksbussen langzaam vooruit, volgestouwd met passagiers die geboeid luisterden naar de gidsen die in hun microfoons spraken. Reisbussen zetten Duitsers, Koreanen, Japanners en Amerikanen af bij elk hotel dat ze passeerde. We ademen allemaal dezelfde lucht in, dacht ze. Dezelfde verzengende, ongezonde, gebruikte lucht. Misschien werd het ten slotte toch tijd voor vakantie.

Ze omzeilde de krankzinnige opstoppingen van Oxford Street door in noordwestelijke richting via Edgware Road te rijden. Hier dunden de toeristenmassa's uit om plaats te maken voor massa's immigranten: donkere vrouwen in sari, chador en *hijab*;

donkere mannen in van alles, van spijkerbroeken tot lange gewaden. Terwijl ze zich liet meevoeren met de verkeersstroom zag Barbara deze mensen, die ooit buitenlanders waren geweest, doelbewust de winkels in en uit lopen. Ze dacht na over de veranderingen die zich tijdens haar drieëndertigjarige leven in Londen hadden voltrokken. Ze kwam tot de conclusie dat het eten er beslist op was vooruitgegaan. Maar als politiefunctionaris wist ze dat deze veeltalige maatschappij een reeks veeltalige problemen had opgeleverd.

Ze maakte een omweg om de samengepakte mensen te vermijden die zich meestal ophielden rond Camden Lock. Nog tien minuten, toen reed ze eindelijk Eton Villas binnen, waar ze tot de Aartsengel van Vervoer bad om haar een parkeerplekje te gunnen vlak bij haar huis.

De engel bood een compromis: een plekje om de hoek, op ongeveer vijftig meter afstand. Met enig creatief gemanoeuvreren perste Barbara haar Mini op een plaatsje waar eigenlijk slechts ruimte was voor een motorfiets. Ze sjokte terug in de richting vanwaar ze was gekomen en ze duwde het hekje open voor het gele huis in Edwardiaanse stijl, waarachter haar bungalow stond. Tijdens de lange rit dwars door de stad was de plezierige nawerking van de champagne overgegaan, zoals dat meestal met plezierige nawerkingen gebeurt: ze had ontzettende dorst. Ze keek het paadje af dat langs de zijkant van het huis naar de achtertuin liep. Aan het eind ervan leek haar kleine bungalow koel en uitnodigend in de schaduw van een acacia.

Schijn bedriegt, zoals gewoonlijk. Toen Barbara de deur opende en naar binnen ging, viel de warmte als een deken over haar heen. De drie ramen stonden open, om het huis te laten doortochten, maar buiten waaide geen briesje, dus de zware lucht viel op haar longen als een pestepidemie op iemand die er niet op is voorbereid.

‘Wel verdomme,’ mompelde Barbara. Ze gooide haar schouder-tas op tafel en liep naar de koelkast. Een literfles Vittel torende te midden van zijn metgezellen: de doosjes en pakjes met restanten van afhaalmaaltijden en kant-en-klare schotels. Barbara greep de fles om ermee naar de gootsteen te lopen. Ze nam vijf grote slokken, waarna ze zich vooroverboog en de helft van het overgebleven mineraalwater over haar nek en haar kortgeknipte haar goot. De plotselinge golf koud water over haar huid maakte dat haar oogballen begonnen te kloppen. Het was hemels.

‘Zalig,’ zei Barbara. ‘Ik heb God ontdekt.’

‘Neem je een bad?’ vroeg een kinderstemmetje achter haar. ‘Zal ik later terugkomen?’

Barbara draaide zich met een ruk om naar de deur. Die had ze niet gesloten, maar ze had niet verwacht dat de openstaande deur door toevallige bezoekers zou worden opgevat als een uitnodiging. Sinds ze uit het ziekenhuis van Wiltshire, waar ze ruim een week had doorgebracht, was ontslagen, had ze nog geen van haar burens gezien. Om de kans op een toevallige ontmoeting tot het minimum te beperken, had ze zich buiten gewaagd op tijdstippen waarvan ze wist dat de bewoners van het grote huis niet thuis waren.

Hier stond echter een van hen en toen het kind dichterbij kwam, werden haar vochtige, bruine ogen rond en groot. ‘Wat heb je met je gezicht gedaan, Barbara? Heb je een auto-ongeluk gehad? Het ziet er verschrikkelijk uit.’

‘O, dank je, Hadiyyah.’

‘Doet het pijn? Wat is er gebeurd? Waar ben je geweest? Ik was zo bang. Ik heb je zelfs twee keer opgebeld. Dat heb ik vandaag gedaan. Kijk maar. Het lampje van je antwoordapparaat knippert. Zal ik het voor je terugdraaien? Ik weet hoe het moet. Dat heb je me geleerd, weet je nog wel?’

Hadiyyah huppelde vrolijk de kamer door en liet zich op Barbara’s slaapbank neerploffen. Het antwoordapparaat stond op een plankje naast de kleine open haard en vol zelfvertrouwen drukte ze een van de knoppen in, om Barbara vervolgens stralend aan te kijken toen ze haar eigen stem hoorde.

Hallo, was haar boodschap. Dit is Khalidah Hadiyyah. Je buurmeisje. In het huis aan de voorkant. Het appartement op de begane grond.

‘Pappa zegt dat ik altijd moet zeggen wie ik ben wanneer ik iemand opbel,’ verklaarde Hadiyyah. ‘Hij zegt dat het niet meer dan beleefd is.’

‘Het is een goede gewoonte,’ gaf Barbara toe. ‘Dat voorkomt verwarring aan de andere kant van de lijn.’ Ze pakte een theedoek die slap aan een haakje hing en ze gebruikte die om haar haren en haar nek af te drogen.

Het is verschrikkelijk warm, vind je ook niet? ging de boodschap opgewekt verder. Waar ben je? Ik bel je op om te vragen of je meegaat om een ijsje te eten. Ik heb gespaard, dus ik heb genoeg geld voor twee en pappa zegt dat ik mag meevragen wie ik wil,

dus ik vraag jou. Wil je me gauw terugbellen? Wees maar niet bang, ik zal intussen niemand anders uitnodigen. Dag. Een ogenblikje later, na de pieptoon en de aankondiging van de juiste tijd, klonk een nieuwe boodschap, uitgesproken door dezelfde stem. Hallo. Met Khalidah Hadiyyah. Je buurmeisje. In het grote huis. Het appartement op de begane grond. Ik wil nog steeds een ijsje gaan eten. Jij ook? Bel me terug, alsjeblieft. Ik zal betalen. Ik kan betalen want ik heb gespaard.

‘Wist je wie het was?’ vroeg Hadiyyah. ‘Heb ik genoeg gezegd, zodat je wist wie ik was? Ik wist niet zeker wat ik allemaal moest zeggen, maar het leek genoeg.’

‘Het was prima,’ zei Barbara. ‘Speciaal de boodschap over het appartement op de benedenverdieping. Het is goed om te weten waar ik je spaarpot kan vinden wanneer ik die moet stelen om sigaretten te kunnen kopen.’

Hadiyyah giechelde. ‘Dat zou je nooit doen, Barbara Havers!’

‘Je weet maar nooit, meisje,’ zei Barbara en ze liep naar de tafel, waar ze in haar tas naar een pakje Players begon te zoeken. Ze stak er een op en inhaleerde diep, kreunend vanwege de pijn in haar long.

‘Dat is niet goed voor je,’ merkte Hadiyyah op.

‘Dat heb je me al eens verteld.’ Barbara legde de sigaret op de rand van een asbak, waarin al acht broertjes waren uitgedrukt. ‘Ik moet deze kleren uittrekken, Hadiyyah, als je het niet erg vindt. Ik kook bijna.’

Hadiyyah leek de wenk niet te begrijpen. Ze knikte en ze zei: ‘Je moet het wel erg warm hebben. Je gezicht is helemaal rood,’ terwijl ze op het bed heen en weer schoof om het zich gemakkelijker te maken.

‘Nou ja, meisjes onder elkaar, toch?’ zei Barbara zuchtend. Ze liep naar de kast, waar ze voor bleef staan. Met een ruk trok ze haar jurk over haar hoofd, zodat haar met verband omwikkelde borst zichtbaar werd.

‘Heb je een ongeluk gehad?’ vroeg Hadiyyah.

‘Zoiets, ja.’

‘Heb je iets gebroken? Heb je daarom dat verband om?’

‘Mijn neus. En drie ribben.’

‘Dat moet erg veel pijn gedaan hebben. Doet het nog steeds pijn? Zal ik je helpen om andere kleren aan te trekken?’

‘Dank je. Ik red me wel.’ Barbara schopte haar pumps in de kast en trok haar panty uit. Op een stapel, onder een zwarte plastic

regenjas, lag een paarse harembroek die met een koordje kon worden dichtgeknoopt. Precies wat ik nodig heb, dacht ze. Ze stapte erin, waarna ze haar outfit voltooide met een gekreukt, roze T-shirt, dat op de voorkant het opschrift COCK ROBIN DESERVED IT toonde. Aldus uitgedost draaide ze zich weer om naar het meisje, dat nieuwsgierig in een pocketboek bladerde dat ze op het tafeltje naast het bed had gevonden. De vorige avond was Barbara op het punt gekomen waar de hoofdpersoon, een wel lustige oerwoudebewoner, buitengewoon opgewonden was geraakt bij het zien van de stevige, jonge en gemakshalve ontblote billen van de heldin toen deze voorzichtig de rivier in stapte om een bad te nemen. Het leek Barbara niet nodig dat Khalidah Hadiyyah las wat er daarna gebeurde. Ze liep naar haar toe en nam haar het boek af.

‘Wat is een kloppend lid?’ vroeg Hadiyyah met een diepe rimpel in haar voorhoofd.

‘Vraag dat maar aan je vader,’ zei Barbara. ‘Nee, bij nader inzien moet je dat maar niet doen.’ Ze kon zich niet voorstellen dat Hadiyyahs serieuze vader een dergelijke vraag zou beantwoorden met dezelfde vlotheid als die zij kon opbrengen. ‘Het is de officiële drummer van een geheim genootschap,’ legde Barbara uit. ‘Hij is het kloppende lid. De andere leden zingen.’

Hadiyyah knikte nadenkend. ‘Maar er stond dat ze hem aanraakte.’

‘Hoe staat het met dat ijsje?’ vroeg Barbara haastig. ‘Mag ik nu meteen van je uitnodiging gebruikmaken? Ik wil graag aardbeienijs. En jij?’

‘Daar ben ik juist voor gekomen.’ Hadiyyah liet zich van het bed glijden en klemde haar handen met een ernstig gezicht achter haar rug in elkaar. ‘Ik moet de uitnodiging intrekken,’ zei ze, er vlug aan toevoegend: ‘Maar niet voorgoed. Alleen voor nu.’

‘O.’ Barbara vroeg zich af waarom haar stemming onmiddellijk daalde bij het horen van het nieuws. Er kon toch nauwelijks sprake zijn van teleurstelling. Een ijsje eten met een kind van acht jaar was geen gebeurtenis om met grote letters in haar agenda te zetten.

‘Pappa en ik gaan weg, weet je. Een paar dagen maar. We vertrekken zo meteen. Maar omdat ik je had opgebeld en had gevraagd of je meeding een ijsje eten, dacht ik dat ik je moest komen vertellen dat het pas later kan. Voor het geval je me zou terugbellen. Daarom ben ik hier.’

'Aha. Juist.' Barbara pakte haar sigaret van de asbak en ging op een van de twee stoelen zitten die bij de tafel stonden. Ze had de post van gisteren nog niet opengemaakt, maar die slechts boven op de *Daily Mail* van die ochtend gelegd. Boven op de stapel lag een envelop met het opschrift: BENT U OP ZOEK NAAR LIEFDE? Zijn we dat niet allemaal, dacht ze spottend en ze duwde de sigaret weer in haar mond.

'Het is toch goed, hè?' vroeg Hadiyyah bezorgd. Aarzelend liep ze naar Barbara toe. 'Pappa zei dat het goed was dat ik het je ging vertellen. Ik wilde niet dat je zou denken dat ik je ergens voor gevraagd had en dat ik er dan niet zou zijn om te weten of je mee wilde. Dat zou toch niet aardig zijn?'

Er verscheen een dunne rimpel tussen Hadiyyah's zware, zwarte wenkbrauwen. Barbara zag dat er een last op de kleine schouders drukte en ze dacht na over de manier waarop het leven mensen vormt tot wie ze zijn. Een meisje van acht met vlechten in haar haren zou zich niet zo druk moeten maken om anderen.

'Het is meer dan goed,' zei Barbara. 'Maar ik ben wel van plan om je aan je uitnodiging te houden. Als het om aardbeien gaat, laat ik mijn vrienden niet met rust.'

Hadiyyah's gezicht klaarde op. Ze maakte een sprongetje. 'Wanneer pappa en ik terugkomen, gaan we, Barbara. We gaan maar een paar dagen weg. Pappa en ik. Samen. Heb ik dat al gezegd?'

'Ja, dat heb je gezegd.'

'Ik wist het namelijk nog niet toen ik je belde. Maar daarna werd pappa opgebeld en hij zei: "Wat? Wát? Wanneer is dit gebeurd?" en voor ik het wist, zei hij dat we naar de zee gingen. Stel je voor, Barbara.' Ze drukte haar handen tegen haar magere borst. 'Ik ben nog nooit naar de zee geweest. Jij wel?'

De zee? dacht Barbara. O ja, zeker. Muffe strandhuisjes en zonnebrandcrème. Vochtige badpakken aan, die trokken in het kruis. Ze had in haar jeugd elke vakantie aan zee doorgebracht, waar ze probeerde om bruin te worden. Die pogingen hadden niets anders opgeleverd dan een mengsel van een vervellende huid en sproeten.

'De laatste tijd niet,' zei Barbara.

Hadiyyah kwam weer naar haar toe gehuppeld. 'Waarom ga je niet mee? Met mij en pappa? Waarom ga je niet mee? Wat zou dát leuk zijn!'

'Ik geloof eigenlijk niet dat...'

'O ja, jawel. We zouden zandkastelen kunnen bouwen en gaan

zwemmen. We zouden krijgertje kunnen spelen. We zouden over het strand kunnen rennen. Als we een vlieger meenemen zouden we zelfs...'

'Hadiyyah! Heb je al gezegd wat je moest vertellen?'

Hadiyyah zweeg meteen, zich omdraaiend toen de stem bij de deur klonk. Daar stond haar vader, die ernstig naar haar keek.

'Je zei dat het maar een minuut zou duren,' zei hij tegen haar. 'En er komt een moment waarop een kort bezoek aan een vriendin inbreuk begint te maken op haar gastvrijheid.'

'Ik heb geen last van haar,' zei Barbara.

Taymullah Azhar keek haar voor het eerst aandachtig aan. Hij trok zijn slanke schouders op, dat was het enige waaraan ze kon merken dat hij verbaasd was. 'Wat is er met je gebeurd, Barbara?' vroeg hij zacht. 'Heb je een ongeluk gehad?'

'Barbara heeft haar neus gebroken,' deelde Hadiyyah hem mee, terwijl ze naast haar vader ging staan. Hij sloeg zijn arm om haar heen, zijn hand sloot zich om haar schouder. 'En drie ribben. Ze zit helemaal in het verband, pap. Ik heb tegen haar gezegd dat ze wel met ons mee kon naar de zee. Dat is goed voor haar. Denkt u ook niet?'

Bij het horen van dit voorstel kreeg Azhars gezicht onmiddellijk een gesloten uitdrukking. Barbara zei snel: 'Het is erg lief bedoeld, Hadiyyah. Maar de dagen dat ik naar de zee kon, zijn allang voorbij.' Ze vervolgde, zich tot de vader van het meisje richtend: 'Een onverwacht uitstapje?'

'Hij kreeg een telefoontje,' begon Hadiyyah.

Azhar viel haar in de rede. 'Hadiyyah, heb je afscheid genomen van je vriendin?'

'Ik heb tegen haar gezegd dat we niet wisten dat we weggingen tot u binnenkwam en zei dat...'

Barbara zag dat Azhars hand de schouder van zijn dochter vaster omklemde. 'Je hebt je koffer open op je bed laten staan,' zei hij tegen het kind. 'Ga die nu meteen in de auto zetten.'

Hadiyyah boog gehoorzaam haar hoofd. Ze zei: 'Tot ziens, Barbara,' en ze stootte de deur uit. Haar vader knikte tegen Barbara en maakte aanstalten om zijn dochter achterna te lopen.

'Azhar,' zei Barbara. Toen hij bleef staan en zich naar haar omdraaide, vroeg ze: 'Wil je een sigaret voor je gaat?' Ze stak hem het pakje toe, hem recht aankijkend. 'Eentje voor onderweg?'

Hij leek het voor en tegen van drie minuten langer in haar gezelschap door te brengen, te overwegen. Ze zou niet hebben gepro-

beerd om hem op te houden, als hij niet zo erop gebrand was geweest om zijn dochter haar mond te laten houden over hun reis. Plotseling was Barbara's nieuwsgierigheid opgewekt en ze zocht naar een manier om die te bevredigen. Toen hij geen antwoord gaf, vond ze dat ze wel een beetje kon aandringen. Ze vroeg: 'Heb je nog iets uit Canada gehoord?' om hem te dwingen iets te zeggen. Maar op het moment dat ze de woorden had uitgesproken, kreeg ze een hekel aan zichzelf. In de acht weken sinds Barbara kennis had gemaakt met Hadiyyah en haar vader, was de moeder van het kind met vakantie in Ontario geweest. Elke dag had Hadiyyah de post opgewacht om te zien of er kaarten en brieven voor haar waren, en een verjaarscadeautje, maar er was nooit iets gekomen. 'Sorry,' zei Barbara. 'Dat was gemeen van me.'

Azhars gezicht stond zoals altijd: hij was de ondoorgrondelijkste man die Barbara kende. Hij had er evenmin moeite mee om een stilte tussen hen te laten hangen. Barbara hield het zo lang mogelijk vol, voor ze zei: 'Azhar, ik bied je mijn excuus aan. Ik ging te ver. Ik ga altijd te ver. Ik ben beter in te ver gaan dan in wat ook. Hier. Neem een sigaret. De zee wacht wel op je, al ga je vijf minuten later weg dan je van plan was.'

Azhar gaf toe, maar langzaam. Behoedzaam nam hij het aangeboden pakje en schudde er een sigaret uit. Terwijl hij die aanstak, schoof Barbara met haar blote voet de andere stoel bij de tafel vandaan. Hij ging niet zitten.

'Problemen?' vroeg ze.

'Waarom denk je dat?'

'Een telefoontje, plotseling verander je je plannen. In mijn beroep kan dat slechts één ding betekenen. Wat het nieuws ook is, het is niet goed.'

'In jouw beroep,' merkte Azhar op.

'En in het jouwe?'

Hij bracht de sigaret naar zijn mond en zei daarachter vandaan: 'Een onbelangrijke familiekwestie.'

'Familie?' Hij had nooit iets over familie gezegd. Hij sprak trouwens nooit over persoonlijke zaken. Hij was de terughoudendste man die Barbara buiten criminele kringen had ontmoet. 'Ik wist niet dat je familie in dit land had, Azhar.'

'Ik heb heel veel familie in dit land,' zei hij.

'Maar op Hadiyyahs verjaardag is er niemand...'

'Hadiyyah en ik hebben geen contact met mijn familie.'

‘Aha, ik begrijp het.’ Maar dat deed ze niet. Hij vertrok haastig naar de kust vanwege een onbelangrijke familiekwestie die iets te maken had met een grote familie die hij nooit zag? ‘Nou, hoe lang denk je weg te blijven? Kan ik hier iets voor je doen? De planten water geven? De post uit de bus halen?’

Hij leek dit veel langer te overwegen dan voor een dergelijk vrijblijvend aanbod nodig was. Ten slotte zei hij: ‘Nee, ik geloof het niet. Er is slechts een onbeduidende opschudding ontstaan onder mijn familieleden. Een neef heeft me opgebeld om er zijn bezorgdheid over uit te spreken en ik ga naar hen toe om mijn steun en mijn ervaring in dergelijke kwesties aan te bieden. Het is een kwestie van enkele dagen. De...’ Hij glimlachte. Hij had een heel aantrekkelijke glimlach, zijn volmaakt witte tanden staken schitterend af tegen zijn nootkleurige huid. ‘De planten en de post kunnen wel zo lang wachten, zou ik zeggen.’

‘Welke kant ga je uit?’

‘Naar het oosten.’

‘Essex?’ Toen hij knikte, ging ze verder: ‘Dan ben je een geluksvogel, dat je deze hitte achter je kunt laten. Ik ben vaag van plan je voorbeeld te volgen en de volgende week door te brengen met mijn achterste stevig in die heerlijke Noordzee geplant.’

Zijn enige reactie was: ‘Ik vrees dat Hadiyyah en ik op dit tochtje weinig water zullen zien.’

‘Dat is niet wat zij denkt. Ze zal wel teleurgesteld zijn.’

‘Ze moet leren leven met teleurstellingen, Barbara.’

‘Vind je? Ze lijkt me een beetje jong om nu al te moeten deelnemen aan het spelletje van bittere levenslessen, vind je ook niet?’

Azhar waagde zich dichterbij de tafel om zijn sigaret in de asbak te doven. Hij had een katoenen overhemd met korte mouwen aan en toen hij zich langs haar heen boog, ving Barbara de frisse, schone geur op van zijn kleding en kon ze de fijne, zwarte haartjes op zijn arm zien. Evenals zijn dochter was hij tenger gebouwd, maar zijn huidskleur was donkerder. ‘Helaas kunnen we zelf niet uitmaken op welke leeftijd we leren wat het leven ons allemaal zal ontzeggen.’

‘Heeft het leven dat met jou gedaan?’

‘Dank je voor de sigaret,’ zei hij.

Hij was weg voor ze er dieper op kon ingaan. Toen hij de deur uit was, vroeg Barbara zich af waarom ze verdomme zo had willen aandringen. Ze zei bij zichzelf dat het terwille van Hadiyyah was. Iemand moest toch voor de belangen van het kind opkomen. De

waarheid was echter dat ze werd geprikkeld door Azhars ondoordringbare terughoudendheid, die als sporen prikte in de flanken van haar behoefte om iets te weten te komen. Verdomme, wie was die man? Waarom was hij altijd zo ernstig? En hoe slaagde hij erin zich staande te houden in de wereld?

Ze zuchtte. De antwoorden zouden zeker niet komen wanneer ze onderuitgezakt aan de eetkamertafel bleef hangen met een brandende sigaret aan haar lip gekleefd, nietwaar? Laat maar zitten, dacht ze. Het was veel te heet om ergens over na te denken, laat staan over geloofwaardige codes voor het gedrag van haar medemensen. Haar medemensen konden naar de bliksem lopen, besloot ze. Bij deze hitte kon de hele kolerewereld naar de bliksem lopen. Ze stak een hand uit naar het stapeltje enveloppen dat op tafel lag.

BENT U OP ZOEK NAAR LIEFDE? staaarde haar grijnzend aan. De vraag was dwars over een hart gedrukt. Barbara ritste de envelop met haar wijsvinger open en haalde er een enkel vragenformulier uit. MOE VAN AFSPRAAKJES DIE OP NIETS UITDRAAIEN? stond boven aan de bladzijde. DURFT U DE GOK TE WAGEN DAT HET ZOEKEN NAAR DE JUISTE PERSOON BETER AAN EEN COMPUTER KAN WORDEN OVERGELATEN DAN AAN HET TOEVAL? Daarna volgden de vragen, over leeftijd, hobby's, beroep, salaris en opleidingsniveau. Barbara overwoog even om het voor de grap in te vullen, maar nadat ze over haar hobby's had nagedacht en tot de ontdekking was gekomen dat ze er geen had die de moeite van het vermelden waard waren – wie wilde er via een computer worden gekoppeld aan een vrouw die *De Wellustige Oerwoudbewoner* las om in slaap te komen? – verfrommelde ze het vragenformulier tot een prop, die ze met een boog naar de prullenmand in haar piepkleine keuken gooidde. Daarna schonk ze aandacht aan de rest van de post: de telefoonrekening die betaald moest worden, een reclamefolder voor een particuliere ziektekostenverzekering en een aanbieding van een luxe vakantie voor twee personen op een cruiseschip dat werd beschreven als een drijvend sensueel paradijs, waar de gasten in de watten werden gelegd.

Ze was wel aan het cruiseschip toe, dacht ze. Ze zou best een week luxueus willen worden vertroeteld, met of zonder de bijbehorende sensualiteit. Maar een blik op de foto's van de brochure leverde slanke, jonge meisjes op, gezeten op barkrukken of luiierend bij het zwembad, met gelakte vingernagels en glanzende, getuitede lippen, omringd door mannen met behaarde borsten. Barbara

stelde zich voor hoe zij zich daar bevallig tussen zou bewegen. Bij de gedachte eraan begon ze te grinniken. Ze had al jaren geen badpak meer gedragen, omdat ze tot de overtuiging was gekomen dat sommige dingen beter kunnen worden overgelaten aan draperieën, tentjurken en de verbeelding.

De brochure ging dezelfde weg als het vragenformulier. Zuchtend maakte Barbara haar sigaret uit en ze keek om zich heen in de bungalow of er nog iets te doen viel. Ze zag niets. Ze slenterde naar de slaapbank, zocht de afstandsbediening van de tv en besloot zich over te geven aan een middagje zappen.

Ze drukte het eerste knopje in. Daar was prinses Anne, die minder op een paard leek dan gewoonlijk terwijl ze een Caribisch ziekenhuis voor arme kinderen inspecteerde. Vervelend. Toen vond ze een documentaire over Nelson Mandela, die haar ook een verveeld gebrom ontlokte. Snel zapte ze via een film van Orson Welles naar een tekenfilm van prins Valiant, twee katten-tentoonstellingen en een golftoernooi.

Toen werd haar aandacht getrokken door de beelden van een schare politieagenten tegenover een massa protesterende mensen met een donkere huidskleur. Ze was juist van plan om te kiezen voor een duik in Tennison of in Morse, toen onder in beeld een rode band verscheen met het woord LIVE. Een extra nieuwsuitzending, begreep ze. Nieuwsgierig bleef ze kijken.

Ze zei tegen zichzelf dat het hetzelfde was als wanneer de aandacht van een aartsbisschop werd getrokken door belangrijk nieuws over de kathedraal van Canterbury. Ze was tenslotte bij de politie. Toch voelde ze zich een tikje schuldig, er werd uiteindelijk verondersteld dat ze met vakantie was, terwijl ze gretig toekeek hoe het verhaal zich ontrolde.

Op dat moment zag ze het woord Essex op het scherm. Toen viel haar ook op dat de donkere gezichten onder de protestvlaggen Aziatisch waren. Ze zette het geluid van de televisie harder.

‘... lichaam werd gistermorgen gevonden, naar men zegt in een bunker op het strand,’ zei de jonge verslaggeefster. Ze scheen zich niet helemaal op haar gemak te voelen, want onder het spreken streek ze haar zorgvuldig gekapte, blonde haar glad en ze wierp angstige blikken op de mensenmassa achter zich, alsof ze vreesde dat ze haar kapsel zouden veranderen zonder haar toestemming. Ze bedekte een oor met haar hand om het lawaai niet te horen.

‘Nu! Nu!’ schreeuwden de protesterende mensen. Hun ruw gete-

kende borden schreeuwden om GERECHTIGHEID. NU! en ACTIE! en DE ECHTE WAARHEID!

‘Wat begon als een vergadering van de gemeenteraad die ogenschijnlijk was bijeengeroepen voor de bespreking van renovatieplannen,’ sprak Blondie in haar microfoon, ‘is uitgelopen op wat u nu achter me ziet. Ik ben erin geslaagd om in contact te komen met de leider van de protestmars en...’ Blondie werd opzijgeduwd door een potige agent. Het beeld bewoog op een krankzinnige manier toen de cameraman blijkbaar zijn evenwicht verloor.

Boze stemmen schreeuwden. Een fles vloog door de lucht, gevolgd door een brok beton. De politieagenten hielden hun beschermende schilden van plexiglas voor zich.

‘Godallemachtig,’ mompelde Barbara. Wat gebeurde er in vredesnaam?

De blonde verslaggeefster en de cameraman hadden weer vaste grond onder de voeten. Blondie trok een man voor de camera. Het was een gespierde Aziaat van in de twintig. Uit zijn paardenstaart waren slierten haar losgeraakt en een van de mouwen van zijn overhemd was afgescheurd. Hij schreeuwde over zijn schouder: ‘Ga bij hem vandaan, verdomme!’ voor hij de verslaggeefster aankeek.

Ze zei: ‘Ik sta hier met Muhannad Malik, die...’

‘We zijn verdomme niet van plan om te luisteren naar uitvluchten, verdraaiingen en regelrechte leugens,’ viel de man haar in de rede. Hij sprak in de microfoon. ‘Het moment is aangebroken waarop ons volk door het gezag als gelijke wil worden behandeld. Als de politie deze dood niet wil zien voor wat ze is, een misdaad uit haat en een regelrechte moord, dan zullen we op onze eigen manier gerechtigheid zoeken. We hebben de kracht en we hebben de middelen.’ Hij wendde zich van de microfoon af om zich via een luidspreker tot de menigte te richten. ‘We hebben de kracht! We hebben de middelen!’

Ze brulden. Ze drongen naar voren. De camera zwaaide wild heen en weer, het beeld flikkerde. De verslaggeefster zei: ‘Peter, we moeten een veiliger plek opzoeken,’ en de nieuwsstudio van het tv-station kwam plotseling in beeld.

Barbara herkende de nieuwslezer met het ernstige gezicht, achter het vurenhouten bureau. Peter en nog wat. Ze had altijd al een hekel aan hem gehad. Ze had een hekel aan iedere man die haarlak gebruikte.

‘Hier volgt een samenvatting van de gebeurtenissen in Essex,’ zei hij. Die gaf hij, terwijl Barbara een volgende sigaret opstak.

Het lichaam van een man, verklaarde Peter, was vanochtend vroeg door een wandelaar aangetroffen in een bunker op het strand van Balford-le-Nez. Voorlopig was het slachtoffer geïdentificeerd als een zekere Haytham Querashi, die kortgeleden uit Karachi, Pakistan, was aangekomen om met de dochter van een rijke, plaatselijke zakenman te trouwen. De kleine, maar snelgroeiende Pakistaanse gemeenschap van het stadje noemde zijn dood een misdaad met raciale achtergronden, derhalve niets meer of minder dan een moord, maar de politie moest nog een verklaring afleggen over de richting waarin het onderzoek ging. Pakistani, dacht Barbara. *Pakistani*. Weer hoorde ze Azhar zeggen: ‘... een onbelangrijke familiekwestie.’ Ja. Zo was het. Onder zijn *Pakistaanse* familieleden. Godallemachtig.

Ze keek weer naar de televisie. Peter bleef monotoon doorpraten, maar ze hoorde hem niet. Wat ze hoorde, waren haar eigen rondtuimelende gedachten.

Die zeiden haar dat een grote Pakistaanse gemeenschap buiten een van de grote steden in Engeland zo zelden voorkwam, dat het wel heel toevallig zou zijn wanneer er twee van dergelijke gemeenschappen aan de kust van Essex bestonden. Daarbij kwamen nog Azhars eigen woorden waarin hij haar vertelde dat hij naar Essex ging, plus zijn vertrek voorafgaand aan deze extra nieuwsuitzending over iets wat duidelijk een opstand-in-wording was, plus Azhar die op weg ging om ‘een onbelangrijke familiekwestie’ af te handelen... Er was een grens aan wat Barbara als toeval beschouwde. Taymullah Azhar was onderweg naar Balford-le-Nez.

Hij was van plan, had hij gezegd, om zijn ‘steun en ervaring’ aan te bieden. Maar wat voor ervaring? Stenen gooien? Een demonstratie op touw zetten? Of verwachtte hij betrokken te worden bij een onderzoek door de plaatselijke politie? Hoopte hij dat hij toegang zou krijgen tot het gerechtelijk laboratorium? Of, nog onheilspellender, was hij van plan betrokken te raken bij het soort gemeenschapsactiviteiten dat ze zojuist op de televisie had gezien, het soort dat onveranderlijk leidde tot grof geweld, arrestatie en gevangenisstraf?

‘Verdomme,’ mompelde Barbara. Wat dacht de man in godsnaam? En waarom nam hij verdorie een heel bijzonder, achtjarig meisje mee op zijn tocht?

Barbara keek door de deuropening in de richting waarin Hadiyyah en haar vader waren vertrokken. Ze dacht aan Hadiyyahs vrolijke lach en de vlechten die dansten alsof ze leefden, wanneer ze huppelde. Ten slotte drukte ze haar sigaret uit tussen de peukken.

Ze liep naar de kleerkast, waar ze haar weekendtas van de plank nam.